

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

LRF:s yttrande angående betänkandet ”En ny lag om konsumentskydd vid köp och vissa andra avtal”

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerat betänkande och anför följande.

Bakgrund

Den befintliga konsumentköplagen har i stora drag skrivits om för att anpassas till dagens förhållanden utifrån ett EU-direktiv. Det gäller framför allt digitala tjänster men det finns även en möjlighet för lagstiftaren att bättre hantera transaktioner med levande djur. LRF behandlar enbart de frågor som avser levande djur.

Ett par faktorer är enligt utredningen särskilt utmärkande vid försäljning av levande djur jämfört med andra varor. Den ena är det förhållandet att levande djur är just levande varelser med allt vad det innebär i fråga om fysiska förändringar under livstiden och samspel mellan psyke och fysik. Den andra är att det på detta område, främst vid handel med dyrare levande djur som hästar, hundar och vissa raskatter, är särskilt vanligt med säljare som i och för sig bedöms som näringsidkare enligt konsumentköprätten men som har en mycket blygsam omsättning i sin verksamhet.

Utredaren anser att det finns ett behov av särreglering när det gäller köp av levande djur men att den inte ska utformas på så sätt att köp av levande djur helt undantas från den nya lagens tillämpningsområde. Utredaren stannar för sitt förslag utifrån en avvägning mellan de speciella förhållandena på området och konsumentintresset. Enligt utredarens mening kan det inte sägas att konsumentintresset på området skulle vara svagt.

Utifrån de övervägandena föreslår utredaren att en särskild regel ska införas om undersökning av ett levande djur före köpet när priset för djuret överstiger en tiondel av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. Om köparen före köpet har undersökt det levande djuret eller utan godtagbar

MARTIN MÖRMAN, skatteexpert martin.morman@lrf.se

anledning underlåtit att följa säljarens uppmaning att undersöka det, får köparen inte som fel åberopa vad han eller hon borde ha märkt vid undersökningen, om inte säljaren har handlat i strid mot tro och heder. Vidare föreslås en möjlighet att vid sådana köp avtala om att regeln om omvänd bevisbörda avseende fel som visar sig inom ett år från köpet (presumptionsregeln) inte ska gälla.

Den nya lagen och ändringen i marknadsföringslagen (2008:486) föreslås träda i kraft den 1 januari 2022. Konsumentköplagen ska då upphöra att gälla.

LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND

Nedan presenterar LRF sina kommentarer till förslagen.

LRF förespråkar enkla och tydliga regler. Detta gäller särskilt regler som avser levande djur. LRF anser att det är orimligt att levande djur ur ett konsumentköprättsligt perspektiv behandlas på samma sätt som döda ting.

Vi vill tydligt framföra att LRF representerar såväl köparsidan som säljarsidan avseende levande djur. Detta remissvar lämnas av LRF Häst som är LRF:s branschben för hästföretagande och i detta samarbete ingår merparten av de organisationer som representerar svensk hästnäring¹.

LRF vill uppmana alla att läsa utredningens bakgrundsbeskrivning i kapitel 11.1. Vi vill särskilt uppmana läsaren att noga läsa avsnitt 11.1.3 avseende djurets omvårdnad vid tvist samt avsnitt 11.1.6 avseende felbegreppet. Där framkommer problematiken med dagens lagstiftning väldigt tydligt.

Det stora problemet med nuvarande Konsumentköplag är att den är väldigt processdrivande. Detta gäller särskilt i kombination med de försäkringslösningar som finns, något som även utredaren nämner. LRF vill att lagstiftningen ska ställa högre krav på såväl köpare som säljare vad gäller levande djur. Orsaken till detta är framförallt att vi önskar att mer hänsyn ska tas till djurens välbefinnande. Vi anser att varken dagens lagstiftning eller utredarens huvudförslag tar tillräcklig hänsyn till djuret.

¹ LRF Häst består av följande organisationer: Svenska Ridsportförbundet, SvRF, Svenska Islandshästförbundet, SIF, Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Travhästen, ASVT, Svenska Hästavelserförbundet, SH, Svensk Travsport, ST Western Riders Association of Sweden, WRAS, Brukshästorganisationerna Samarbetskommitté, BRUNTE, Ridskolornas Riksorganisation, RRO Distrikthovslagarna, Swedish Warmblood Association, SWB. Hästnäringens Nationella Stiftelse HNS är stödjande part till LRF Häst

En lagstiftning anpassad för levande djur ställer högre krav på både köpare och säljare. De högre kraven ska syfta till att parterna ska vara tydliga med avtalsvillkoren och på så vis minska antalet processer. Detta eftersom det är djuren som lider mest av en pågående rättsprocess. Under rättsprocesser har det ofta visat sig att ansvaret för omvårdnaden av djuret påverkats av tvisten och därav inte sköts, på ett för djuret fördelaktigt sätt. Djuret blir lidande av den pågående tvisten.

LRF vill även uppmana alla att läsa Svea Hovrätts dom den 9 april 2009 i mål T 3977-08, "Hästen Galliano", och dess efterspel. Utredningen redogör för aktuellt rättsfall på sidorna 194-195 och är ett väldigt tydligt exempel på att levande djur inte hör hemma i Nya Konsumentköplagen.

LRF lämnar nedan våra åsikter avseende några specifika delar av betänkandet.

Bakgrundsbeskrivningen av levande djur

Utredaren har på ett mycket bra sätt beskrivit bakgrunden och tar upp de problem som idag finns vad gäller handel med levande djur och Konsumentköplagen.

Utredaren nämner att Riksdagens civilutskott redan år 2017 konstaterade att Konsumentköplagens felregler inte är anpassade för köp av levande djur.

Utredaren redogör för problemen med processdrivande lagstiftning och att det oftast är djuret som drabbas negativt av att vara delaktig i en process.

Vidare tas fallet "Hästen Galliano" upp som tydligt redogör varför Konsumentköplagen inte fungerar när det gäller levande djur.

LRF tycker att bakgrundsbeskrivningen är bra då den tydligt tar upp de problem som Konsumentköplagen leder till.

Utredarens förslag

Utredaren föreslår att Nya Konsumentköplagen ska omfatta levande djur. Vidare föreslår utredaren att det ska införas en undersökningsplikt, innebärande att om köparen före köpet har undersökt det levande djuret eller utan godtagbar anledning underlåtit att följa säljarens uppmaning att undersöka det, får köparen inte som fel åberopa vad han eller hon borde ha märkt vid undersökningen, om inte säljaren har handlat i strid mot tro och heder, samt en möjlighet att avtala om att omvänd bevisbörda (presumptionsregeln) inte ska gälla. Ovan ska enbart gälla om priset för djuret överstiger en tiondel av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

LRF anser att utredarens förslag inte är tillräckliga. Lagstiftaren måste gå minst ett steg till. Utredaren presenterar ett antal alternativa lagförslag och dessa är

mycket bra. LRF anser att lagstiftaren ska gå vidare med de alternativa lagförslagen som presenteras i bilaga 5.

Alternativa förslag

I kapitel 11.2.3 framförs att utredarens förslag är en kompromiss och att det finns skäl att införa kompletterande paragrafer. Utredaren presenterar därför kompletterande och alternativa paragrafer och dessa återfinns i bilaga 5.

LRF anser att dessa alternativa förslag ska ligga till grund för den Nya Konsumentköplagen. Såsom LRF under lång tid föreslagit är det bästa alternativet att Nya Konsumentköplagen inte omfattar levande djur.

LRF ställer sig därför i första hand bakom alternativet att paragrafen 1 kap 8§ 8 pkt införs i Nya Konsumentköplagen. Handel med levande djur ska då i sin helhet bedömas enligt Köplagen. Av erfarenhet vet vi att Köplagen inte är lika processdrivande som Konsumentköplagen. Det vore därför en mycket bra lösning som ger fullgott rättsligt stöd för både köpare och säljare samtidigt som det ställer högre krav på både köpare och säljare vilket ger färre rättsprocesser vilket i sin tur främjar djurens välbefinnande.

I andra hand ställer sig LRF bakom att övriga förslagna paragrafer utformas helt i enlighet med utredningens förslag i bilaga 5. Ett införande av dessa paragrafer skulle innebära högre krav på både köpare och säljare och leda till färre rättstvister samtidigt som båda parter får ett gott rättsskydd. Om Nya Konsumentköplagen ska omfatta levande djur är det väldigt viktigt att samtliga dessa paragrafer tas med.

En ansvarsfull lagstiftning avseende handel med levande djur bör ställa högre krav på både köpare och säljare så att djuret inte hamnar i kläm och far illa. En ansvarsfull lagstiftning bör vara tydlig för samtliga parter och minimera antalet rättsprocesser. Framförallt bör en ansvarsfull lagstiftning ta i beaktande att ett levande djur inte är vilken vara som helst och därför ha djurets bästa i åtanke.

Stockholm den 11 november 2020

Erica Lindberg
Chef LRF Häst
Lantbrukarnas Riksförbund

Martin Mörman
Expert företag villkor & skatter
Lantbrukarnas Riksförbund